

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-02-26

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Anita Saldén Enérus och Ingemar Persson.

Ett övergripande ramverk för aktiva åtgärder i syfte att främja lika rättigheter och möjligheter

Enligt en lagrådsremiss den 11 februari 2016 (Kulturdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Tarik Qureshi, biträdd av kanslirådet Christina Hammarstedt.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås ändringar i diskrimineringslagen. Det föreslås att arbetet med aktiva åtgärder ska omfatta samma diskrimineringsgrunder som diskrimineringsförbudet inom arbetslivet och ut-

bildningsområdet. Ett övergripande ramverk för arbetet med aktiva åtgärder anvisas, medan utformningen av de närmare åtgärderna överlämnas till arbetsgivare respektive utbildningsanordnare att utforma i samverkan med arbetstagare respektive studenter, elever och barn. När det gäller formerna för dokumentationen av arbetet med aktiva åtgärder föreslås att dagens krav på särskilda planer ersätts med ett krav på skriftlig dokumentation. Kravet på skriftlig dokumentation vid lönekartläggningen ändras till att omfatta företag med minst 10 arbetstagare i stället för dagens 25.

Förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen

3 kap. 1 §

I paragrafen definieras uttrycket "aktiva åtgärder". Vid föredragningen har det dock upplysts om att avsikten inte är att uttrycket ska definieras utan att bestämmelsen ska innehålla en förklaring av innebörden av uttrycket "aktiva åtgärder". Lagrådet föreslår att paragrafen inleds med orden "Aktiva åtgärder är...".

3 kap. 13 och 14 §§

I paragrafernas första stycke föreskrivs viss dokumentationsskyldighet varje år för arbetsgivare som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte 25 eller fler arbetstagare (13 §) respektive mellan 10 och 24 arbetstagare (14 §). Lagrådet förordar att orden "det senaste kalenderårsskiftet" ersätts i vardera paragrafen med "ingången av kalenderåret" och orden "varje år" med "under året".

I 13 § andra stycket anges vad dokumentationen enligt första stycket ska innehålla i 7 punkter. Dokumentationen enligt punkt 4 ska innehålla en redovisning av vilka lönejusteringar och andra åtgärder som

behöver vidtas för att uppnå lika lön för arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt.

I 3 kap. 8 och 9 §§ finns bestämmelser om arbetsgivarens arbete med lönekartläggning. Enligt 9 § ska arbetsgivaren analysera om förekommande löneskillnader har direkt eller indirekt samband med kön. I tre punkter anges vad analysen särskilt ska avse. Enligt punkt 1 ska analysen särskilt avse skillnader mellan män och kvinnor som utför lika arbete, och enligt punkt 2 skillnader mellan grupper av arbetstagare som utför likvärdigt arbete. Enligt punkt 3 ska analysen även omfatta grupper med arbetstagare som utför arbete som är eller brukar anses vara kvinnodominerat och grupper med arbetstagare som utför arbete som inte är eller brukar anses vara kvinnodominerat men ger högre lön trots att kraven i arbetet bedömts vara lägre.

Det är svårt att se hur kravet i 13 § andra stycket 4 på redovisning av vilka åtgärder som måste vidtas för att uppnå lika lön för arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt förhåller sig till bestämmelserna om lönekartläggning, särskilt 9 §. Frågan bör klargöras under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

3 kap. 20 §

I första stycket föreskrivs dokumentationskraven för utbildningsanordnare som avses i 15 § 2 och 3, d.v.s. den som bedriver utbildning enligt högskolelagen eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina. I andra stycket finns dokumentationskraven för utbildningsanordnare som avses i 15 § punkt 1, d.v.s. den som bedriver utbildning enligt skollagen. Lagrådet anser att paragrafen bör kunna förenklas, och exempelvis utformas enligt följande.

En sådan utbildningsanordnare som avses i 15 § ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder enligt 16 och 18 §§. En utbildningsanordnare som avses i 15 § 2 och 3 ska därutöver varje år skriftligen dokumentera arbetet med de aktiva åtgärder som anges i 17 §.

Dokumentationen ska innehålla

- 1. en redogörelse för alla delar av det arbete som beskrivs i 2 och 3 §§ och, när det gäller de utbildningsanordnare som avses i 15 § 2 och 3, i 17 §,*
- 2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och*
- 3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs.*